

## Градът на липите отново събра цвета на ромската култура

Гости на фестивала дойдоха от близки и далечни страни. Оркестри, ансамбли, танцови състави и формации се конкурираха от 6 до 8 август т. г. за престижните награди на Ромфеста.

„Джелем, джелем“ изпя Цецко, вокалистът на монтанските „Кристали“, наскоро отбелязали 10-годишния си юбилей. На откриването на Ромфест кратки приветствия направиха д-р Евгени Желев, кмет на Стара Загора, директорът на фестивала Александър Крачолов, и председателят на „Парламент Рома“ Петър Георгиев. Водещите Виолета Драганова и Венци Димов прочетоха поздравителни телеграми от областната управа и от други национални институции и организации. Журито, с председател Анжело Маликов - ромски композитор, се състоеше от Курти Русчев - цигулар, концертмайстор на Европейската ромска филхармония, Николай Гърдев - известен ромски певец и автор на песни, Крум Георгиев - фолклорист от „Общество за фолклор“, Кирил Ламбов - композитор, главен експерт към Министерството на културата, Симеон Благоев - главен експерт към Министерството на култура-

та, Софи Маринова - ромската перла на българската попмузика, д-р Лозанка Пейчева - старши научен сътрудник в Института за фолклор при БАН; Данаил Биков - виртуозен ромски акордеонист.

Наред с родните участници, първата вечер се представиха и Индийски фолклорен ансамбъл от Чандигарх, щата Пенджаб. „Макар вие, европейските роме, да сте напуснали отдавна земите на Индия, нашите песни и танци са доста сходни и идентични“, каза д-р Дев Бардуич, ръководител на състава.

Втората вечер туркинята Тудания показа с песните си колко близка е музиката на южните ни съседи до нашата. Омаяната публика - и в трите дни над 10,000 човека - бе зашеметена и от рецитала на Иван Иванов, вокалист на оркестър „Козари“. Ямболската звезда изпя познати и нови песни на любовна тематика. За заключителния концерт специално пристигнаха и приветстваха събитието министърът на културата проф. д-р Божидар Абрашев и посланикът на Финландия Таисто Толванен, а също и техните съпруги. Третата вечер първи свири фамилният оркестър „Начко“ от Добрич. Те заслужено взеха и най-много от наградите на фестивала, а 14-годиш-



Участници в Ромфеста от Добрич - радост през сълзи

ният им клавирист - Антон Начков, впечатли и журито, и публиката не само защото бе най-младият изпълнител.

Специален концерт изнесоха Марко и Снежина, както и кларинетистът Осман Жеков. Мегазвездата Софи Маринова, която получи Специалната награда за принос към ромската култура, каза: „От тази сцена станах известна преди няколко години.“ Тя изпя свои хитове на плейбек, а с оркестър „Импулс“ направи на живо още няколко парчета. „Джелем, джелем“, изпълнена от Софи Маринова, бе и заключителното изпълнение на фестивала.

Петър БОРИСОВ

На Ромфеста министър Абрашев каза, че ще се дават пари за създаването на ромски театър, както и че Стара Загора може да стане домакин на кинофестивал с ромска тематика.

Министърът на културата проф. д-р Божидар Абрашев и посланикът на Финландия Таисто Толванен



© Димитър Василев

### Наградите на РОМФЕСТ 2003

**Първа награда за оркестър - оркестър „Начко“** от гр. Добрич, с ръководител Начко Христов;

**Втора награда за оркестър - оркестър „Орбел“**, гр. Гоце Делчев, с ръководител Салчо Маджиров;

**Трета награда за оркестър - оркестър „Импулс“**, гр. Гоце Делчев, с ръководител Альо Кехаюв.

**Награда за най-добър инструменталист - цигуларя Начко Христов** от оркестър „Начко“, гр. Добрич.

Награда за най-добър вокалист - не се присъди.

Награда за песен хит - не се присъди.

**Първа награда за ансамбъл - ансамбъл „Цигански табор“**, гр. Добрич, с ръководител Юлиан Георгиев;

**Втора награда за ансамбъл - ансамбъл „Бахталек“**, гр. Шумен, с ръководител Сергей Каракашев;

**Трета награда за ансамбъл -**

**Ромски ансамбъл при читалище „Нево гром“**, София.

**Специална награда - ансамбъл „Огнени ритми“**, гр. Казанлък;

**Специална награда - ансамбъл „Детелини“**, гр. Павел баня.

**Със Специална награда за принос към ромската култура бе отличена Софи Маринова**

### КОНКУРС ЗА ПОЕЗИЯ НА ИМЕТО НА УСИН КЕРИМ

Резултатите ще бъдат обявени в навечерието на Международния ден на ромите - 8 април

Ще бъдат присъдени следните награди:  
**Специална награда на името на УСИН КЕРИМ**  
**Първа награда** (поезия на ромски език)  
**Първа награда** (поезия на български език)  
**Втора награда** (поезия на ромски език)  
**Втора награда** (поезия на български език)

Участниците в конкурса трябва да изпратят не по-малко от три свои творби до 10 март 2004 г. на адрес: 1606 София, ул. „Димитър Трайкович“ № 5 за в. „Дром громенгар“, e-mail: drom@applet-bg.com

от страница 1 • **g r o m g r o m e n g a r**

## Летен университет по ромска култура и история

Подборът на лекторите също беше подчинен на идеята за интердисциплинарност. Така още в самото начало известният лингвист Виктор Фригман, американец, успя по такъв начин да представи особеностите и проблемите (като стандартизацията) на ромския език, че да заинтригува и профани в лингвистиката като автора на тези редове. Умело бяха съчетани и лекциите по история и антропология. Холандците Лео Лукасен и Вим Вилямс и немецът Майкъл Цимерман представиха съответно историята на заселване на ромите в Западна Европа и същността на ромския Холокост. Антропологията и етнологията бяха основата на курса от лекции, изнесени от Палома Гей-и-Бласко (занимаваща се с културата на испанските хитаноси), от музиколога Каталин Ковалчик и от директора на курса Майкъл Стюарт. На Стюарт беше и заслугата за разнообразната програма, съпътстваща лекциите: филмови прожекции на документални и художествени продукции, запознаване отблизо с проблемите на ромите в Унгария чрез разговори както с обикно-

вени хора, така и с ромски активисти, и с представители на институциите. Теренната работа, която също беше част от курса, ни позволи да се запознаем с положителните и отрицателните страни в унгарската система за самоуправление на малцинствата, с успешните практики за интегриране на ромите, както и с някои от най-фрапиращите случаи на дискриминация и сегрегация. Курсът ни даде възможност да преценим къде сме ние и каква е стойността на това, което вършим. В същото време той ни показа и къде са останалите спрямо нас. Не може да се отрече, че ромологията се е развила в Западна Европа, но тя не трябва и да се надценява, защото западните учени все още не познават Източна Европа и изследванията тук, не познават и ромската история на Балканите... И все пак, курсът успя да провокира амбиция у младите хора да продължат да обменят информация помежду си и така да започнат рушенето на все още съществуващата Берлинска стена в ромските изследвания.

Теодора КРУМОВА